

ipso errans potest, & debet deferri ad Ecclesiam, iuxta illud *Matth. 18. v. 17. Si non audieris eos, die Ecclesia: ergo etiam Ecclesia, seu Concilium, debet posse de Papa judicare.*

Repf. neg. conseq. Spiritus S. missus est a Pare, & Filio, quin fuerit minor; fieri igitur potest missio etiam precando, suadendo &c. ne necessario debet fieri per praeceptum. Adi. confir. neg. ant. Cum Petrus esset caput Concilii, sufficienter siebat ejus mentio, dum fiebat totius Concilii: sic sepe fit mentio solius Ecclesiae, quin excludatur Pontifex. Dein latein v. 7. sic primo loco mentio dictorum S. Petri, & S. Jacobus ibi S. Petri verba approbat. Quod autem non fuerit facta specialis ejus mentio, tamquam capitio, sive non est argumentum pro nobis, ita nec est pro adversariis.

334. Ad 2. confir. dist. ant. Papa est frater, si sit Pontifex illegitimus, vel dubius. con. ant. si sit Pontifex legitimus, indubitate, & tamquam aliquorum criminum reus, subdit. est frater, ita, ut simul sit pater, & caput fidem, supremam habens autoritatem. conc. ant. est frater simplex tantum, neg. ant. & dist. conseq. potest deferri ad Ecclesiam, ea intentione, ut puniatur, deponatur, vel etiam ab Ecclesia abscondatur. neg. conseq. potest deferri, ut a Concilio deliberetur de alia remedii adhibendis, v. g. ut admoniceatur, rogetur, vel, si Ecclesia infestus esset, jure defensionis contra eum Ecclesia utatur. om. confid. Imprimis in textu illo: *Dic Ecclesia: per Ecclesiam S. Chrysostomus, Theophilactus, Euonymius, & alii, intelligent Ecclesiam particularem cum Episcopo, vel hunc solum: & certe communissime accusatio fit apud Episcopum, atque sufficienter censetur, qui delatus ad Ecclesiam, si deferatur ad Episcopum; quia iste eum potest excommunicare &c. Secundum, eti daretur, quod posse ex hoc textu desum, Papam posse deferri ad generale Concilium, quando id ipse convocasset (alitet enim legitimum non esset) tamen non fequeretur, quod Concilium posset habere in ipsum jurisdictionem.*

Nec timendum est, ne Papa, si accusari non possit in Concilio generali, defruat Ecclesiam; quia quoad fidem, & morum precepta, ut dictum est, errare non potest, saltem si sit in Concilio: si extra illud non esset infallibilis (quod tamen, ut mox dicimus, falsum est) neque posset obligare Ecclesiam, neque DEUS in casu erroris permetteret, ut tota Ecclesia eum sequeretur. Dein Ecclesia non decessit adhuc alia remedia, ad avertenda a se mala, per Pontificem imminentia: & sufficienter sole preses, que fundi possent, & quibus in ove restatur DEUS, ad benignè respiciendam Ecclesiam suam, nec sinendum, ut fideles tentarentur supra id, quod possunt &c. Sicut autem tolerandum est aliquando, etiam in corpore materiali, membrum molestem, praesertim si inter pricipua sit, quando vita periculum non afferit: ita, & multo magis

tolerandum est in mystico corposo tale membrum, quando illud vim, & vigorem non habet a corpore, sed ab alio, ut Papa à Christo: cuius etiam propriissime minister est, & non Ecclesia: quanquam alio quando etiam dicatur minister Ecclesiae, quartenus in ejus bonum, à Christo est constitutus dispensator mysteriorum DEI: non autem quasi ab Ecclesia potestate accepit.

335. Ob. 4. Concilium Pisanum, Constantiense, & Baileense, deciderunt, Concilia generalia habere autoritatem supra Pontificem: ergo. ant. prob. Pisanum definit, Concilium generale, universalem Ecclesiam representans, esse superioris Papa, atque etiam de facto Benedictum, dictum XIII. & Gregorium XII. depositum, ac Alexandrum V. crevit, qui potesta decreta Concilii approbavit. Constantiensis idem docuit praeferim *sess. 5.* ubi ait: *hoc synodus: Et primò declarat, quod ipsa, in spiritu sancto legitime congregata, Concilium generale faciens, & Ecclesiam Catholicam representans, potestatem a Christo immediate habet, cui quilibet, ex quoque status, vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obediens tenetur, in his, que pertinent ad fidem, & extirpationem dicti schismatis; & reformationem dicti Ecclesiastici capite, & membris. Quod ipsum repetit, & confirmat Concilium Baileense *sess. 2.* Hanc objectionem egregie tractat, atque refellit Leytan in impenerabilis clipeo Pontificis dignitatis discept. 5. per totam. & iterum discept. 7. sec. 7.*

336. Repf. An Concilium Pisanum fuerit universale, an non, dubitant quidam, ut Leytan, ac Bellarminus tom. 2. *controv. I. l. 1. de Eccles. & Concil. c. 8.* ac alii: certe Odoricus Reynaldus *ad annum 1409. n. 79.* ait, multos doctrinæ, & religione conspicuos, de illius autoritate dubitantes & ratio dubitandi ethæc. Si Concilium Pisanum fuisset indubitate legitimum, debuissest Joannes XXIII. successor Alexandri V. In concilio electi, haberet pro indubitate Pontifice: & tamen Concilium Constantiense cum ut talen non agnoverit; nam *sess. 14.* huius Concilii etiam Gregorius XII. vocatur Pontifex: atque adeo a Concilio Pisanio, non tam extinctum, quam auctum est schismat: nec post illud Ecclesia uni Papa adhaesit: sed tribus diversis, etiam diverse partes fidelium adhaerent.

Quodsi etiam omittatur, Concilium Pisanum suffit universale, nihil statuit, definiendo de legitimis indubitatibus Pontificibus; sed tantum de dubiis, schismate foventibus, & ut ibi vocantur (prout videre est apud Binium tom. 3. Concil. p. 2. in notis ad Concilium Pisanum. mihi fol. 1554.) hereticis. Nec potest ostendi, quod unquam definierit, Concilium esse supra Papam indubitatum. Et quanquam referantur ibi sententia quadam Universitatum, Parisenis, & Bononiensis, illæ tamen etiam (ut legentur apud Binium tom. 3. Concil. p. 2. in notis)

tis ad Concil. Pisan. fol. mihi 1554. et manifestum) loquuntur de dubiis, & schismatis Pontificibus. Quodsi etiam aliqua videbentur a Concilio illimitate dici, tamen, quia Concilium ibi loquitur, in illis circumstantiis dubiorum existentium Pontificum, etiam de his ea dicta congruerent accipiuntur: præterquam quod, ut iam diximus, non omnia, quia in Concilii referuntur, sicut de fini. Videatur apud Binium tom. 3. Concil. p. 2. folio mihi 1553. historia hujus Concilii.

337. Quod attinet ad Concilium Constantiense, istud explicari, & potest, & debet, de Concilio tempore schismatis, & dubiorum Pontificum, ut patet ex contextu: certe ibidem Joannes XXIII. sess. 11. a Procuratoribus Concilii accusatur, tanquam notorius Simoniacus, pertinax hereticus &c. Dein sess. 37. idem Concilium in sententia contra alterum Papam, dictum Benedictum XIII. hunc condemnat, tanquam schismatum, & hereticum, ac a fide devium &c. Quod ad Gregorium XII. attinet, qui sponte abdicavit, eti non ita a Constantiensi culpetur, tamen a Pianio hereticus dicitur: certe Binius tom. 3. Concil. p. 2. mihi folio 1554. in notis in Concilium Pisanum scribit, Benedictum, & Gregorium, depositos suffit ut hereticos, & schismaticos. Addit, si Concilium adhuc voluerit superioritatem Concilii supra Papam, etiam quando hic indubitate legitimus est, certe Martinus V. ejus definitionem non approbasset.

Unde, quæcumque dicuntur de potestate Concilii, immediate a Christo accepta, de necessitate ipsi parenti, etiam perfonis dignitatis Papalis imposita, quoad ea, quæ spectant ad fidem, & reformationem Ecclesiae, in capite, & membris, intelligenda tantum sunt de causachismatis, & Pontificis dubiis, aut notoriis hereticis, tunc enim Concilium habet potestatem, ad providendum fibi de legitimato capite, & ad dijudicandam etiam fidem, vel declarandum errorem Pontificis notoriis hereticis. Confirmant dicta ex eo, quod dicat Concilium, se representare universalem Ecclesiam; nam, dum existit legitimus Pontifex, Concilium solum non representat, absque Papa totam Ecclesiam; ut enim legitimus Papa est membrum, & quidem præcipuum.

338. Dices 1. Concilium Constantiense determinavit multa ante electionem Martini V. circa doctrinam hereticam Joannis Hus, & Hieronymi Pragensis. Resp. Ea tunc primum infallibilem robur accepterunt, postquam Martinus V. jam legitimus Pontifex illa approbavit. Dices 2. Etiam reliqua sunt ab eodem approbata. Respondeo. Severinus Binius in titulo Concilii, & in notis, atque cum eo ali, communiter assertur, Concilium hoc tantum ex parte esse approbatum, scilicet quoad ea, quæ ad fidem pertinent contra Wicleffum, Husium &c. reliqua vero de authoritate Concilii supra Pontificem nullo modo esse approbata a Martino V. præsumt, si explicitur de legitimo, & indubitate Pontifice; quomodo enim Mar-

tinus ea probasset, qui in sua Bulla, in eodem

Concilio edita, statuit, suspectum de heresi

interrogandum esse: Utram credit, quod Pa-

papa canonice electus, qui pro tempore fuerit,

ejus nomine proprio expresso, si successor Bea-

ti Petri, habens supremam autoritatem in

Ecclesia DEI? Quin potius ista superioritas

Concilii supra Papam est reprobata a Flo-

rentino, & Lateranensi. Cajetanus ait, de-

creta fidei Concilii Constantiensis esse pro-

pria ea, quæ definita sunt contra hereticos:

& haec sola approbata fuisse; nam *sess. 45.*

Seu ultima dicitur: Sanctissimus Dominus noſter Papa dixit, respondendo ad predicta,

quod omnia, & singula, determinata, conclu-

sa, & decreta, in materia fidei, per presens

Concilium conciliariter, tenere, & inviolabi-

liter observare volebat, & nunquam contrarie

re quoquo modo: ipsaque sic conciliariter fa-

cita approbat, & ratificat, & non aliter,

ne alio modo. Et queso, quis unquam

dixit, hereticum esse, negare autoritatem

Concilii generalis supra legitimum Ponti-

ficem? & tamen hereticum foret, si senten-

tia Concilii Constantiensis etiam ad ca-

sum legitimum Pontificis se extenderet, & in

Concilio a Martino V. approbata fuisse?

Advertit etiam bene Raslerus de regu-

la externa fidei art. 15. n. 221. notanda esse

illa verba: *Ipsaque sic conciliariter facta ap-*

probat, & ratificat (Martinus V.) & non ali-

ter, ne alio modo: nam ea verba ad... re-

formationem ... in capite, & membris,

non habentur in sessione 4. (cti in Col-

oniensi editione Concilii Constantiensis per

errorem etiam ibi ea verba ponantur) sed

tantum in sessione 5. qua conciliariter facta

non fuit, ut docet Bellarmenus tom. 2. con-

trov. l. 2. de Conciliis. c. 19. imo probabilissi-

mè illa sessio 5. nullius est authoritatis;

tum quia nullus, nec dubius Pontifex ei afferat

(Joannes enim jam reciperat, & Martinus non

durus electus erat) tum quia needum ade-

rant ii, qui hucique fecuti erant Gregori-

um, & Benedictum: imo Concilio repu-

gnabant: adeoque tertia tantum pars Eccle-

siae præfens erat: tum quia res non erant acta,

more in Conciliis consueto, seu verè con-

cialiter, scilicet adhuc solitum exa-

men, diligentiam &c. quæ, licet juxta quo-

rundam lentitatem non sint ab solute necesa-

ri, ad aliquid determinandum à Concilio

cum Papa, vel a solo Papa, tamen necessa-

ria sunt, ut acta in Concilio dici possint con-

ciliariter facta: adeoque decretum, de po-

testate Concilii supra Pontificem, à Martino

V. nunquam approbatus fuit; nam contra

aliter, quam conciliariter facta, protestatus

est Martinus, ut patet ex verbis conciliariter

facta... & non aliter

339. Acedit, quod nunquam Eccle-

sia judicaverit, à Constantiensi Synodo deci-

sium, quod Concilium sit supra legitimum

Pontificem; allias non potuisse de eo iterum

deliberari, vel id in quationem vocari;

& tamen de hoc, saltem aliquo modo,

atrum rufus suffit in Tridentino, negari non

poteat; nam hereticus etiam questionem de-

finiri

finiri volebant, non sincera intentione, ut patet certe veritas, sed ut turbas cierent. Et quanquam decimus nil fuerit, tamen, teste Pallavicino in *historia Tridentini l. 21. c. 4. n. 5.* Patres, tum Hispani, tum Itali, in eo consipirarunt, ut definiretur, Papam esse supra Concilium, qui Gallis, & paucis aliis aliarum nationum Episcopis, multo plures erant.

Addit, quod post Concilium Constantiense usque nunc, incomparabiliter major pars doctorum fenserint, Pontificem legitimum esse supra Concilium, qui utique non docuerint haeresin, qualis esset opinio contraria definitioni Concilii, a Pontifice approbat. Addit, quod, ut jam dictum *numer. p. 34.* in Constitutione Martini V. in eodem Concilio edita, contra Hullum, & Willefum, ponantur interrogations, propounder suscipitis de heresi, & inter has etiam ista: *Utrum credat, quod Papa.... sit successor Beati Petri, habens supremam autoritatem in Ecclesia DEI?* quam auctoritatem certe juxta adversarios Papa non haberet, sed Concilium.

Quod attinet ad Concilium Basileensem, ejus auctoritas minima est; nam est legitime fuerit indicatum, tamen ab indubitate Pontificis Eugenii IV. obediens recerbit, & Antipatricum Felicem V. creavit: nec Nicolaus Eugenii successor ullatenus decreta ejus approbavit, nisi quod quasdam dispositiones circa beneficia Ecclesiastica. Contra ipsum Concilium Basileensem est reprobatum a Concilio Lateranensi *sub Leone X. s. 1. in Bulla: Pastor aeternus gregem suum: que abrogat Gallicam Pragmaticam: & quidem est reprobatum, tanquam Concilium, quod Concilium amplius appellari non meretur, & cuius facta nullum robur habere potuerint.* Et hinc hujus Concilii auctoritas communissime deseruit.

340. Ob. 5. *Matth. 18. v. 20.* ait Christus: *ubi enim sunt duo, vel tres, congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* ergo multo magis, ubi Episcopi plurimi sunt congregati in Concilio universalis, etiam absque consensu Papa, Christus adest, & afflito corum decreta infallibilizat. Confir. *Acto. 20. v. 28.* dicit S. Paulus omnibus Episcopis: *Attende vobis, & universo gregi, in quo vos spiritus sanctus posuit Episcopos, regere Ecclesiam DEI:* ergo etiam reliqui Episcopi regunt Ecclesiam DEI universalis, & maximè in Concilio. Ref. neg. conseq. Argumentum manifeste probat nimium; nam, si ea verba Christi ad mentem adversariorum accipienda essent, quodlibet collegium Christianorum in causa dei, vel virtutis, ad Christi honorem congregatum, esset infallibile, & multo magis quodlibet Concilium diæcesanum, aut provinciale: quod est certissimum falsum; cum plura manifeste erraverint.

Locus ille potius intelligendus est de simili orantibus, quibus Christus ibi promittit, se ad futurum, ut impetraret. Si applicare eum velis ad Concilium sine Ponti-

fice, nego, Christum de eo casu loqui: si de Concilio cum Pontifice, omitto, posse dici, Christum ad futurum, ne caput cum membris erret. Ad confir. dist. conseq. ergo reliqui etiam Episcopi regunt Ecclesiam DEI partialiter, hoc est, quilibet sum am diæcclin. conc. conseq. regunt totaliter aene Pontifice, quando talis legitimus adest, sieg. conseq. Ex hoc autem non sequitur, quod eorum decreta, absque approbatione Pontificis, sint infallibilia; sed tantum, quod tunc sint talia, quando in Concilio cum Pontifice conveniunt, & simul cum ipso aliquid decreverint; tunc enim collective regunt Ecclesiam universalis.

341. Ob. 6. Sacri canones ipsi nostrae conclusioni adversantur: ergo, prob. ant. C. *Confidimus. 25. q. 1.* dicitur: *Uniusquisque synodi constitutum, quod universalis Ecclesia probavit assensu, nullam magis ex eius sedem praeter eum oportere, quam primam, que & unamquamque synodus sua auctoritate confirmat, & contumata moderatione auctoritatis.* & ibidem C. *Contra auct. Pontifex: Contra statuta Patrum condere aliquid, vel mutare, nec hujus quidem sedis potest auctoritas:* ergo &c. Ref. 1. Hie clare afferitur superioritas Romani Pontificis supra Concilia, dum dicitur: *Unamquamque synodus sua auctoritate confirmat: quod est superior.* Ref. 2. neg. ant. ad prob. neg. conseq. Ibi imprimita expressè fieri tantum est de constitutis a Pontifice approbatis; nam, ut jam notatum est, expressè dicitur, primam sedem synodus confirmare.

Dein, si sunt constituta, seu statuta, aut decreta fidei, non possunt mutari, ut est in confessio: si sunt decreta morum, & tangunt jus naturale, aut Divinum; nec ita possunt mutari; quia non potest Pontifex mutare jus Divinum, aut naturale: si autem tantum tangunt jus humanum; non potest Pontifex ea mutare per se, temere, & absque legitima causa; nam, licet Ius Canonicum Papam, utpote legislatorem, & superius principem, non obliget vi coactiva, tamen, vel eum obligat vi directiva, ut docet S. Thomas 1. 2. q. 30. a. 5. ad 3. vel, si eum non obligat Ius Canonicum immediatum vel sua, tamen eum ratione juris Canonici, & ad huius se conformandum, obligat honestas, seu convenientia naturalis, vi cuius etiam Papa tenetur, se conformare alii, & subditus example praærie, ut isti legem faciliter obseruent, prout docent alii cum Layman 1. 1. *tract. 4. c. 9. n. 3.* Potest tamen Papa in Jure Canonico mutare aliquid, si id expedire judicaverit, ut docet Angelicus *loci modo citato.* Eadem responsio servit ad alterum textum ex C. *Contra obiectum.*

342. Ob. 7. C. *Sicut Sancti. dist. 15.* ait S. Gregorius de statutis in generalibus Concilii: *Se, & non illa, destruit, quisquis presumit, aut solvere, quos religant, aut ligare, quos solvunt:* ergo nec Papa potest solvere statuta Conciliorum. Confir.

i. C. *Nemo. 9. q. 3. & C. Si Papa. dist. 40.* dicitur, quod etiam Pontifex potest accusari coram Ecclesia, si peccet, & contumax sit: ergo Ecclesia est ejus superior. Confir. 2. In Constantinopolitana Synodo IV. (que fuit Oecumenica VIII. & habetur apud Binium tom. 3. *Concil. p. 2. fol. mibi 880.*) *action. 10. can. 13. fol. 287.* dicitur, si synodus universalis fuerit congregata, & facta fuerit etiam de S. Romanorum Ecclesia quadam ambiguitas, & controvergia, oportere venerabiliter, & cum convenienti reverentia, de proposita questione sciendi, & solutionem accipere, aut proficere, aut profectum facere: non tamet audacter sententiam dicere contra Summos iénioris Roma Pontifices: ergo.

Ref. dist. conseq. Nec Papa potest solvere statuta Conciliorum passim, & temere, & ita, ut hoc licet faciat, conc. conseq. non potest, quando id expedit ob certas causas. neg. conseq. Textus ille prorsus non probat intentum adversariorum. S. Gregorius ibi loquitur de personis, aut à Concilio excommunicatis ob heretices, vel approbatis ob eorum fidem: de quibus utique nec Pontifex aliter potest judicare; nam alias, vel approbat heretices, vel condemnaret rectam fidem. Potest tamen Pontifex damnatos in Concilio absolve, si penitentiam convenerint egerint, ut nemo negabit.

Ad 1. confirm. neg. antec. C. *Nemo.* exprestè sic habet: *Nemo iudicabit primam sedem &c.* Quod autem gloria in hoc caput Nemo dicit, cum potius acculari, idque te probabit. C. *Si Papa. dist. 40.* non refert; quia gloria auctoritas minimè prævalet maxime nostra auctoritat: nec ratio ultra sufficiens adducitur. Ipsi autem C. *Si Papa.* tantum dicit, Papam, si negligens fuerit, alios fecum in infernum trahere, neminem mortalem præsumere, eum arguere, nisi sit a fide devius. Ad 2. confirm. Canon ille apud Binium sic legitur. *Siqua vero Oecumenica synodus collecta, de Romana Ecclesia controversia quapiam querat, licet cum verecundia de proposita questione religione percontari, reponsumque admittere,* & (sive nocens sit, sive innocens) negare. quam impudenter sententiam in Pontifices Romanos pronunciare: ubi nota, quod in fragmentis Concilii apud eundem Binium fol. 557, sicut in *Canon. 21.* in forma neg. conf. Scienti aliquando licet de Romana Ecclesia, in certis casibus etiam juxta nos, imò Pontificem ergo, & monere: judicium ferre non licet: quod etiam aperte ex canone isto colligitur.

ARTICULUS VII.

Solvuntur reliqua Objectiones.

343. O B. 8. C. *Ecce. dist. 99.* S. Gregorius vetat, le dici *Universalis saltem Papam:* ergo Papa non est caput universalis Ecclesiae. Confir. C. *Primo sedis* (quod delumptum est ex Concilio

sic

sic enim ait: *Ubiusque fuerit Episcopus, fratre Rome, sive Eungubio . . . ejusdem meriti, ejusdem est sacerdos.*

345. Ob. 10. In Concilio Pisano, censem & tres Theologi, censuerunt, Papam subesse Concilio, idemque censuerunt Academia, Parisenis, & aliae per Galliam, itemque Bononiensis, ac Florentia, quin etiam aliae. Idem tenuere Patres Concilii Constantiensis, & Basileensis. Idem telle Ferrerio apud Pallavicinum in hisp. Trident. l. 19. c. 14. n. 4. tanquam articulum necessarium tenuit tota Gallia: & hunc sensum Galliae esse, videtur posse colligi ex propositione secunda Conventus Parisiensis anno 1682. quae dicitur, *sic autem inesse Apostolica fidei, ac Petri successoribus, Christi Vicariis, rerum spiritualium plena potestate, ut simili valet, argue immota consenserit sancti & Oecumenicae synodi Constantiensis a sede Apostolica comprobata; ipsique Romanorum Pontificium, ac totius Ecclesie usus confirmata, atque ab Ecclesia Gallicana perpetua religione custodita decreta, de auctoritate Conciliorum generalium, que sessione quarta, & quinta continentur: nec probari a Gallicana Ecclesia, qui corum decretorum, quasi dubie sunt auctoritas, & minus probata, robur constringant, aut ad solam schismatis tempus, Concilii dicta deroguant: atqui tanta auctoritas utique sententiam adverlam facit roborat:* ergo.

Relp. neg. ma. & mi. In primis Universitas tempore Concilii Pisani loquuntur tantum, de Pontificibus dubiis, ut ex Academicarum illarum re scriptis ostendit Leytam in clypeo Pont. dignit. discept. sc. 1. & sc. 5. n. 44. In Constantieni Concilio, eti sententia Theologorum fuerint distracta, tamen, ut idem author cit. sc. 5. ostendit, potissima pars tantum loqueratur de casu schismatis. Patres, ac Theologi Basileenses, ut plurimum sententi am revocarunt, ac cum Eugenio redierunt in gratiam.

Quod arinet ad Galliae Doctores, iis, si nobis contraria sint, opponere licet reliquias nationes Catholicas, oppositum communissime sentientes. Sed forte non ita communiter sunt contraria, ut quibusdam videatur: sanè eos aliquando alter sensisse, constat ex legatione ad Eugenium IV. Florentia tunc degentem, à Carolo Francia regemissa, in opere Meldensis Episcopos, regis, ac regni nomine, detectus est acta Basileensis, ut: & profectus est ut haber Odoricus Raynaldus ad an. 1441. n. 8.) Eugenius verè esse summum DEI Vicarium, etadēque potestate, quam Petrus ab ipso Christo accepta, possere: nec non Monarchiam Pontificiam a Christo esse constitutam. Idem Rex (ut idem Odoricus ibidem paulo superius testatur) agnotis, Basilea impetu, & seditione rem gestam, ac peccantem doctrinam, adulterantem Evangelium, & Pontificiam potestatem, non in uno, summoque prelule, sed in multitudine collocantem, ac Monarchiam, institutam a Christo, in Aristotera-

tiam, vel Democritiam redigentem, suscepisse inducunt.

Verba Legati ad Eugenium n. 9. sunt ista: *Tuum principatum Monarchicum esse a DEO, nedum secundum communem universi providentiam, sed etiam speciali institutione, inter opera restauracionis mundi, a Christo institutum, teque vera, legitimaque successione, illum possedere, palam recognoscimus, & confidemus. & postea n. 10. Ad has extremities evellendas (id est ad tollenda duo offendicula) non sufficit auctoritas Pope sine generali Concilio, nempe quod ad effectum exoptatum, quamvis valeat quod potestate; unde distinguendum est hic de duplice potestate, ram in summo Pontifice, quam in ceteris Prelatis. Una siquidem auctoritas est commissae potestatis: & illa in omnibus summis Pontificibus semper est equalis: quod datum est Petro in potestate, datum est etiam omnibus successoribus. Alia est potestas bona estimationis, seu reputacionis: & hoc venit ex virtutibus, & operibus virtuosis: quare non semper est equalis in summis Pontificibus: sicut patet de Gregorio Magno, & B. Leone, qui fuerunt maxima auctoritas, & reputacionis: sicut id, quod fit per Papam in generali Concilio: & ita modo Concilia generalia dicuntur summa auctoritatis, quantum ad auctoritatem, que venit ex reputatione, vel estimatione. & n. 11. Subditis est nedum periculum, sed & precipitum aeterno damnacionis, recedere a summo Pontifice, ex quicunque occasione, nisi propter manifestam heresim, videatur ipse Odoricus Raynaldus ad an. 1441. an. 8.*

346. Quod attinet ad propositionem illam Conventus Parisiensis, ajunt, eam immittere publicatam fuisse sub titulo Cleri Gallicani, & ad summum Episcopos ibi collectos eam declarationem emisisse, aliis non mandantibus, nec sua sponte probatur: & contraria mentem, frequentibus, ac liberioribus comitiis alii, eundem Clerum aperiisse. Equidem dicunt illi Episcopi, se esse Ecclesiam Gallicanam representantes: sed videntur, hoc sine sufficienti jure, aut ratione sibi tribuere: certè quadraginta Episcopi, Parisiis convenientes an. 1714. (qui Conventus, ut habetur in infrastructio pastorali ibi facta fuit unus ex numerosioribus conventibus in Gallia celebratis) non ausi sunt dicere, se representare Ecclesiam Gallicanam: & in literis suis encyclicis ajunt, se bene scire, quod non possint alii Episcopis obligationem aliquam imponere. Quare neque id potuerit Conventus an. 1682, celebratus. vide etiam infra n. 372.

Jam ad minorem: haec merito negatur; cum incomparabiliter major sit numerus Theologorum, qui oppositum, seu nostram sententiam tenent, & inter eos non pauci sunt etiam sanctitate celebres, ut videtur apud Bellarmine tom. 2. controv. 1. l. 2. de Conciliis. c. 14. & P. Thyrsum 1. p. advers. Machomet. l. 3. c. 6. n. 178. & seq. ac alios, patetque etiam ex dictis n. 338. de novem

parti-

partibus Patrum ex decem Concilii Tridentini: certè Ratisberus *deregul. exter. fidei. art. 75. n. 230.* ait, nihil adhuc vere probabilitatis in contraria sententia apparere.

347. Ob. 11. Sententiam adverbam etiam tenuerunt Petrus Aliacensis Cardinalis, Nicolaus Cusanus, Cardinalis Florentinus, Franciscus Zabarella, Abbas Panormitanus, seu Nicolaus Tudeschus, Abulensis, Almainus, Major, Adrianus, & Aeneas Sylvius, postea Pius II. imò etiam S. Antoninus 3. p. sit. 23. r. 2. f. 6. Joannes Gerlon aucten vir doctissimus, & Parisenis Cancellerius, in Concilio Constantiensi publicè perorando ad Patres dixit, quod, qui in opposita (hoc est, nostra) sententia sit, cadat in heresim jam damnatam, quācum nullus nullusquam Theologus, maximè Parisenis, & sanctus alterius: ergo. Relp. Etiam hos autores explicando esse de casu dubii Pontificis. Si autem de eo casu explicari non possent, possent ipsi oppositi alii quæque graves, imò gravioris, & incomparabiliter plures autores.

348. Ob. 12. Pontifex habet auctoritatem, & infallibilitatem ab Ecclesia: ergo hanc etiam habet ipsa, prob. auctoritas, & infallibilitas est indefectibilis: Pontifices sunt defectibiles; quia saepe moriuntur: ergo infallibilitas debet esse, in, & ab Ecclesia: Relp. neg. ant. Ecclesia, seu electores Pontificis Cardinales, tantum determinant personam, auctoritate Pontificia vestientam, sicut patronus secularis presentat Clericum ad beneficium: Christus autem illi conferat immediate auctoritatem Papalem, & auctoritatem Spiritus S. sicut Episcopus conferat presentato beneficium; nec enim Pontifex est Vicarius Ecclesie, sed Christi: & quidem proximus, ac immediatus. ad prob. dist. ma. est indefectibilis infallibilitas formaliter sumpta, pro omni omnino tempore. neg. ma. infallibilitas radicaliter sumpta, conc. maj. & omisi. mi. neg. conseq. Explico distinctionem. Auctoritas Spiritus Sancti formaliter semper adest, ad definendum verum, pro omni eo tempore, pro quo datur certus Papa: pro illa autem tempore, quando nullus Papa datur, vel tantum dubius, adest infallibilitas radicaliter; quia, licet tunc nihil de fide possit decidi, potest tamen statim eligi novus Papa certus, cui iterum Spiritus S. adest.

Certè S. Thomas. 2. q. 1. a. 10. in corp. ait de Summo Pontifice: *Ad cuius auctoritatem perire finaliter determinare ea, que sunt fidei, ut ab omnibus inconcussa fide reneantur; cum ipse praeiustori Ecclesia. Questione autem 10. de potentia a. 4 ad 13. de Romano Pontifice ait: Cujuus auctoritate sola synodus congregari potest, & a quo sententia synodi confirmatur, & ad ipsum a synodo appellatur. Quia omnia parent ex grecis Chalcedonensis synodi. S. Bonaventura autem in 4. dist. 19. dubio 6. ante art. 1. ait: Quoniam Dominus Papa non est subjectus constitutionibus Patrum, sed super omnes est: ideo potest in eis dispensare &c.*

349. Ob. 12. Solus Pontifer non est Ecclesia, sed tantum pars Ecclesie: Concilium vero est Ecclesia: atque Ecclesia tota, & non parti, est promissa infallibilitis auctoritatem Spiritus S. ergo. Confirm. Imprudenter adhaeretur uni praecunctis aliis: ergo. Relp. dist. 1. p. ma. Pontifex est pars Ecclesie tantum qualisque. neg. ma. est pars praecipua. conc. ma. dist. etiam 2. p. ma. Concilium, ut distinctum, aut separatum a Pontifice, quando hic indubitatus existit, est Ecclesia. neg. ma. Concilium in conjunctum suo capituli, seu una cum

80

sto, vel immedieate, vel mediate (seu per Pontificem) sed eorum iudicium seorsim à Pontifice, vel, si hujus iudicio sit contrarium, est fallibile.

Ad confirm. neg. ma. In primis neendum diximus. Pontificem etiam extra Concilium esse infallibilem: sed de hoc primum inferius agemus. Verum etiam hoc supposito, genera- lia Concilia prudenter convocantur, maxi- mo, quādū etiam quidam Catholicī au- dent, sententiam nostram in dubium voca- re. In primis enim Concilium generale uti- le, quin immō necessarium est, in casu schi- matis, & plurim⁹ dubiorum Pontificum, ut aliquis certus, & legitimus habeatur. 2. E- tiam, quando exsist⁹ certus, & legitimus Pa- pa, tamen servit Concilium, ut efficacius convincantur heretici, & alii, qui infallibil- itatem sibi Pontifici collatam esse non cre- dunt. 3. Servit Concilium (ut a Gallicis ad Eugenium IV. Orator, citatus n. 345.) non quidem ad authoritatem potestatis, sed tamē ad authoritatem reputationis, hoc est, ut definitions, vel leges, apud communi- tatem Christiani populi (cuius apprehen- sionem valde ferit nomen generalis Con- cilii) majorem aliquiliter reverentiam, & a- stimulacionem nanciscantur.

Servit 4. Concilium, ut convenienti- bus ex omni orbe Episcopis, communī con- sensu, definitiones, & leges suavius condan- tur, & sic decreta, praeferunt, quæ mores concubunt, lübentius admittantur. 5. ut magis confit⁹ de communī consensu, & conspiratione unanimi, quæ etiam corda valde solet movere, ad facilius acceptandas leges. 6. ut facilis, & explicati⁹ inno- telcant canones fidei; quia quandoque, quæ a sib⁹ Pontificibus decreta sunt, omnī- ñon, vel non nisi tardissime promulgantur, & negligenter prætexitur ignorantia. 7. Tandem etiam servit Concilium, ut de- creta morum certi⁹, & efficacius, execu- tionē mandentur; quæ enim communī con- sensu Episcoporum, ex omnibus nationibus congregatorum, statuantur, sib⁹ observationi diligenter invigilantur; nec possunt subdit⁹ facile excipere, vel querelas excita- re, contra hujusmodi statuta, quæ non uni- us, sed omnium communī calculo sunt facta; nam puder omnes accusare. videri eti- am potest Suarez de fide disp. 11. ante sec. 1. n. 2.

351. Ob. 15. Melius est Ecclesiæ, ut Papa subdit⁹ Concilio: ergo Christus id vo- luit. conseq. non videtur neganda. ant. prob. si Papa Ecclesiæ subdit⁹, habet maiorem sti- mulum, ac necessitatem bene se gerendi: ergo. Confir. Juxta nos Ecclesiæ non habe- ret medium, indemnem se a Papaverandi: ergo. Ref. neg. ant. ad prob. om. ant. neg. conseq. quia licet forent aliqua com- moda in ea subiectione Pontificis, tamen majora essent incommoda certè essent pe- ricula frequentissima schismatum, dum Car- dinales, iis tantum probari, Papam intra Con- cilium infallibilem esse; nam contra cft. Vel vis, Pontificem tunc tantum infallibilem esse, si reliqui in Concilio ei conser- ant,

de eo deponendo susciperent: Pontifices etiam ex metu iſorum malorum non au- derent, urgere fortiter reformationem mo- rum: decreta Papæ parvi haberentur, & sep̄issim⁹ ab eo ad Concilium generale ap- pellaretur.

Ad confirm. jana est responsum A. n. 334. Dein quis coēceret iuxta adversarios Con- cilium generale, si male se gereret? ergo nec Christus hoc pro ultimis definitionibus summa auctoritate donaret, & unum sub- fici deberet alteri: hac autem ratione quid tandem foret certi in Ecclesiæ DEI? Ex quibus omnibus patet, quādū merito damnata sit ab Alessandro VIII. inter 31. propoſitiones hoc 29. Futilis, & toties convulsa est assertio, de Pontificis Romani supra Con- cilium Oecumenicum auctoritate, arque in fidei questionibus decernendis infallibilita- te.

ARTICULUS VIII.

An etiam Definitio Summi Ponti- ficii extra Concilium infallibiliter appli- cat Verbum DEI.

352. Dico. Romanus Pontifex ex tra Concilium, aliquid ex cathedra definit⁹, est infallibilis, atque adeo ejus definitio, etiam extra Concilium, infallibiliter applicat verbum DEI. ita teste Bellarmi⁹ tom. 1. controv. 3. de Romano Pontifice l. 4. c. 2. communisima omnium fidei Catholicoꝝ sententia: quam, teste Duvallio Doctore Sorbonico. totus orbis, exceptis pauculis doctoribus, amplectitur. Et videri potest apud P. N. Thyrus in manuductione Machometanorum, quomodo omnes nationes, etiam Gallia paulo antiquior, item omnes sacra Reli- giones, in eam conuentiant, oppositamque censuris gravibus (a quibus omnino ablin- ne) conffigant: ipse autem P. Thyrus hanc nostram sententiam faltem omnino certam esse afferit.

Loquitur autem Pontifex ex cathedra, ut ait Suarez de fide disp. 5. sect. 8. n. 4. quando aliquid authenticè universa Ecclesiæ proponit, atque ad ita sentiendum, cre- dendum, vel agendum obligat. Quando vero tantum aliquid afferit, vel etiam editis libris docet, non tamē ea intentione, ut obligare volit fideles, dicitur loqui ut homo, vel doctor privatus: & sic utique loquitur S. Gregorius in suis homiliis, vel alias libris: item Innocentius III. Adrianus VI. in suis Theologicis, vel Canonisticis lucu- brationibus, quibus nemo infallibilem au- thoritatem attribuit.

Prob. conclusio. 1. omnibus illis Sacra Scriptura locis, quibus n. 326. C. seq. pro- bavimus Pontificis infallibilitatem. Neo- dicas, iis tantum probari, Papam intra Con- cilium infallibilem esse; nam contra cft. Vel vis, Pontificem tunc tantum infallibilem esse, si reliqui in Concilio ei conser- ant,

An Definitio Pontificis extra Concilium sit infallibilis.

ant: vel vis, cum etiam infallibilem esse, reliqui diffident. Si primum: non magis infallibilis Summus Pontifex erit, quād Episcopus quivis (nam, si hujus definitioni Concilium totum conſentiat, certè non fallitur) hoc autem dici nullatenus potest. Si secundum: gratis certe Concilii praefentia requiritur, si non requiritur eius conſensus.

353. Prob. 2. ex Concilii Chalcedo- nene Concilium (ut refert D. Thomas, in opusculo contra errores Græcorum. titulo: Quod in eadem potestate C. c.) definiit: Omnia ab eo Romano Pontifice definita te- neantur, tanquam a Vicario Apofolico throni. In eodem Concilio Chalcedonensi action. 2. cum esset lecta epistola S. Leonis Patres clamarunt: Hoc Patrum fides, haec Apofolorum fides: omnes ita credimus: or- thodoxi ita credimus: anathema, qui ita non credit: Petrus per Leonem ita locutus est. Similia habentur in Concilio Occumenico VL seu Constantiopolitano III. actione 8. ubi dicitur, recipi suggestiones directas ab Agathone sanctissimo Papa.... Archie- pisco Apofolico, & principali sedis antiqua Rome.... tanquam ex Spiritu S. dictatas, per os Sandri, ac Beatisissimi Principis Apofolorum Petri, & action. 18. in sermone ac- clamatori c. & ante edictum Constantini; dicunt Patres: Charta, & atramentum vi- debasur, & per Agathonem Petrus loqua- tur.

Rursus idem Concilium Constantiopolitanum in sua epistola ad Agathonem sic ait: Tibi, ut prima seculi Anjiliū universali Ecclesiæ, quid gerendum sit, permittimus, san- ti super firmam fidem petram, & de literis Agathonis mox ait: Quas, ut a summ⁹ Apofolorum vertice divinitus scriptas, agnoscimus, & infra: Orthodoxe autem fidei splen- didam lucem vobiscum clare prædicamus: quæ etiam, at per honorabilis vestra re- scripta confirmatis, vestram oramus Paternam Sanctitatem. Lugdunense II. (quod est Oecumenicum 14. tom. in sua Decretali apud Biziū tom. 3. concil. p. 2. folio mibi 1497. ita habebit: Hoc profusa est battevus, pre- dicavit, & docuit, sacrosancta Romana Ecclesiæ, mater omnium fidelium, & magnifica. Tandem hue etiam facit Concilium Floren- tinum, citatum n. 327. ubi Romanus Pontifex absolute dicitur Christianorum Pater, & Doctor, & plena potestate præditus: & ad- ditur ibidem, hoc in gestis oecumenicis Con- ciliorum contineri.

Addi hic possunt sacri canones plu- res. C. Memor sum. 24. q. 1. C. Hoc est fides. ibidem, (quod est despūptum ex S. Hieronymo) C. Quoties ibidem, & aliis canones plures eadem causa, & quæsiōre, ex SS. Patribus, itemque ex Conciliis despūpti: ne felicit dicatur, folios Pontifices in proprium favo- rem eos canones condidisse: quia tamen etiam non obliterat; nam eti⁹ sibi Pontifices eos canones condidisse; quia tamen, & martyres, & sancti, plures fuere, tamque multi, tamque diversis temporibus, existere, non cadit in eos prudens iuficio ambitio- ni. R.P. Ant. Mayr. Theol. Tom. I.

nis. Dein in causa totius Ecclesiæ, qualis ha- est, summus princeps, qui superiorē non habet, literā suā iure omniē decidit.

354. Prob. 3. conclusio ex SS. Patribus: quos tamen omnes referre, esset nimis dif- fundi; unde paucos ex multis dabo. Tertulianus de praescript. adversus hereticos. c. 36. de Romana Sedis scribit: Habet Romanum, unde nobis quoque auctoritas praefo est. Statu felix Ecclesia, cui totam doctrinam Apostoli cum sanguine suo profuderant. S. Ireneus l. 3. advers. heret. postquam c. 2. statuiffet, controverſias fidei ex foliis Scri- pturis determinari non posse, c. 3. ait, debere finiri iudicio Ecclesiæ Romana: additumque: Ad hanc enim Ecclesiæ proper potentiorem principalitatem necesse est, omnem conveni- re Ecclesiæ, hoc est, eos, qui sunt uniuersi- fideles: in qua semper ab his, qui sunt undique, conservata est ea, que est ab Apostolis traditio.

S. Cyrillex Alexandrin. apud S. Thomam opusculo. 1. de erroribus Græcor. c. 32. §. Quod idem Papa habet in Ecclesiæ potesta- tis plenitudinem ait: Sicut Christus acci- pit a Patre.... super omne, quodcumque est, ut ei cuncta curvantur, plenissimam potesta- tem: sic & Petro, & ejus successoribus, plenissimam commisit. S. Hieronymus epist. 57. ad Damasum Papam scribit: Obtestor Be- titudinem tuam per Crucifixum mundi sa- latem, per Homousion Trinitatem, ut mibi epistolis tuis, sive tacendularum, sive dicenda- rum Hypostasem, detur auctoritas: & pri- us ead. epistola: Beatisissimi tue, id est, ca- thedræ Petri, communione confici: Super illam petram edificatam Ecclesiæ scio c. c.

S. Augustinus l. 2. contra 2. epistolas Pelagianorum c. 3. ait de literis Innocen- ti Papæ: Quibus de hac re (de peccato ori- ginali) subiugatio tota sublata est. & serm. 2. de verbis Apofol. c. 10. vel in fine ait, post rescripta Apofolica Sedis, (intelligit autem per hanc manifeste Pontificem extra Con- cilium) causam esse finitam, nec ulteriori ap- pellationi, iudicio, aut dubio, esse locum: Inde rescripta venerunt. Causa finita est: error utrum aliquando finitatur. S. Ansel- mus l. de incarnatione. Verbi c. 1. sic incipit: Domine, & Patri universa Ecclesiæ in ter- re peregrinantis, Summo Pontifici Urbano..

Divina providentia vestram elegit San- citatem, cui vitam, & fadem Christianam custodiendam, & Ecclesiæ suam regendam committeret. S. Bernardus epist. 190. ad In- nocent. II. Oportet ad vestram referri Apo- stolatum.... que de fide contingunt. Di- genium namque arbitror, ibi porrissimum re- forcire danna fidei, ubi non possit fides sen- tire defectum. Similia habent alii SS. Pa- tries paffini. videatur Bellarmi⁹ tom. 1. controv. 3. de Romano Pontifice l. 4. c. 2. & 3. & P. Christophorus Rastler in sua extera regula fidei art. 16. n. 248.

355. Prob. 4. conclusio ex praxi com- munissima totius Ecclesiæ. In primis usque ad S. Sylvesterum Summum Pontificem, ejus- que annū 12. Christi Domini vero annū 325.

325. seu usque ad Concilium Nicenum I. non est habitum illum Concilium Oecumenicum; si excipias illud, de quo *Acto*. 15. fit mentio: & tamen per tria prima facultate sunt varia heretici, & a solis Romanis Pontificibus, extra generale Concilium, fuerunt damnatae, ut Montanistarum, Marcionistarum, Cataphrygum, Novatianorum, Sabellianorum &c. Post Concilium vero Nicenum rursum soli Pontifices, abique Concilio generali, damnarunt errores Priscillianistarum, Pelagianorum, Semipelagianorum, aliorumque plurimum. Nec dubium illum unquam fuit apud Catholicos, an tales Pontificum definitiones essent infallibilis: sed omnes certissima fide semper tenuerunt damnatas doctrinas esse hereticas. videatur Leytan in *clypeo Pontif. dignit. discept. 6. sec. 5. & seq.* ubi hunc sensum fidem ostendit per omnia facula.

326. Ipsi quoque Galli, eti in Conventu Parisensi an. 1682 propositionem n. 345. citaram, imo & hanc quartam propositionem posuerint, nempe: *In fidei quoque questionibus principiis Summi Pontificis esse partes, ejusque de cunctis ad omnes, & singulas Ecclesias pertinere, nec tamen irreformabile esse iudicium, nisi Ecclesia confusa accepserit: tamen per hoc non voluerunt negare Pontificis infallibilitatem, extra Concilium, si Ecclesia extra Concilium consentiat, quod defacto omnes Catholicos admittunt: sed de hoc inferius agemus. Interim vide dicta n. 346.*

Ceterum, eti Galli aliqui recentiores, in aliquo Conventu oppositum docerent, in infallibilem Spiritus S. assistentiam non haberent: nec Gallis antiquis (quorum sensu patet ex legatione Gallica ad Eugenium, citata n. 345. & ex paulo post sub finem hujus numeri dicendis) vel alii Catholicis, omnium nationum doctores, praefetti debarent. Sed nec desunt ex Gallis recentiores, qui istum Ecclesiae confusum non requirunt, ut Petrus de Marca, Archiepiscopus Parisenis, de quo infra n. 410. & novissime Reverendissimus Petrididier egregio tractatu de autoritate, & infallibilitate *Summorum Pontificum*. Alii autem, eti fors verbo nobis contrarium dicant, facta nobis consentiant; nam superiore primum facculo, cum orta esset in Galliis controversia gravissima, de doctrina Cornelii Jansenii Irenensis, octoginta quinque Episcopi Galli anno 1651. ab Innocentio X. per litteras petiere definitionem, quid de illa doctrina sit sentendum: sententiam autem ab Innocentio latam acceptarunt, & ab omnibus acceptari debere profecti sunt, ut Divina auctoritate nixam.

Videri potest Platelius p. 3. de fide c. 1. §. 4. n. 124. ubi de his agit, & epistolas exhibet. Prior epistola Episcoporum illorum incipit: *Majores causas ad Sedem Apostolicam referre solennis Ecclesie mos est, quem fides Petri nusquam defecit, perpetuo retineri pro jure suo postulat: & sub finem ita habet: Quoniamque flagramus, Bea-*

tissime Pater, ut clara, firmaque, de propositionum istarum sensu, protulisse sententia, cui Reverendissimus ipse Jansenius morti proximus opus suum subiecti, caliginem omnem discussus &c. Altera vero epistola, definitio nem latam acceptans, qua incipit: Optata per venit ad nos: sic clauditur. Sanctitas vestra per Petri soliditatem, jam contusis veritatis hostium animis, securos ab omni extrema perturbatione de nova heresi triumphos aget. Porro nos Innocentio X. cujus ore Petrus locutus est, ut Leonii I. acclamat quarta Synodus, hanc Divinam laudem gratulati, sacros inter Ecclesie festos, quod olim de Synodus Oecumenicis fieri solitus, Constitutionem istam ab eo editam labentes ex animo reponeamus.

Rursum idem Galli Praesules, cum Innocentius XI. damnaverunt propositiones Michaelis de Molinos, per Bullam: *Celestis Pastor*, & in ea dixilicet, Christum Petro, & successoribus eius regendant tradidisse Ecclesiam Catholicam, ut Christi doctrinam sanctam, teatram custodirent &c. arque addidisset: *Nobis, qui non nostris meritis, sed inscrutabilis Dei omnipotens consilio, in ejusdem Petri cathedra pari potestate sedemus, semper fixum in animo fuissemus &c.* nihil contra moverunt. Sed neque postea, quando Innocentius XII. damnavit viginti tres propositiones, libri ejusdem Gallici, interpreti: *Explication des Maximes des saints, quidquam contra moverunt. videatur Dominicus Viva trutina Theologica parte. 4. 1. in proposito, ubi per omnia ferme facultate ostendit, Gallicana Ecclesie praxis nostra assertione contentaneam esse, modernae vero aliquorum Gallorum opinioni contrarium. videatur Petrididier. tract. de auth. & infallib. sum. Pont. c. 12. & 14.* ubi Conventus Cleri Gallicani, & Doctores Parisiensis variis, pro nostra conclusione adducit. videatur quoque Platelius. p. 3. de fide c. 1. §. 4. & n. 130.

327. Sed & autores ipsi, quorum propositiones a Pontificibus damnatae fuere, infallibilem ejus iudicium professi sunt; nam Michael Bajus an. 1580. 24. Maii in retractatione sua, postquam fatus esset, se in libellis suis, ante damnationem Pontificiam editis, defendisse plurimas ex sententiis damnatis, & quidem in sensu, in quo reprobantur, subiungit: *Denique declaro, me in presentiarum ab iis omnibus recessere, & damnationi a Sede Apostolica facta acquiescere: neque posthac illas docere, asserere, aut defendere velle.* Jansenius autem in proposito ad tom. 2. c. 29. ait: *Quidquid ab ista Petri cathedra, ab isto universo Ecclesie Capite, moderatore Pontifice, prescriptum fuerit, hoc teneo: quidquid improbatum, improbo: damnatum damno: anathematizatum, anathemato.* Idem testatur est media ante mortem horum in suo testamento, ubi ait: *Si tamen Romana Sedes aliquid mutari velit, sum obediens filius illius Ecclesie, in qua semper vixi: usque ad hunc lectum mortis obedi-*

107
ens sum. *Ita mea postrema voluntas est.*

328. Prob. 5. conclusio. Concilia generalia, non nisi raro, magnaque cum difficultate, ac privatarum Ecclesiarum dispensio, possunt celebrari: sepe etiam propter bella, vel alia plura impedita, omnino non possunt haberi: interim tamen sepe potest contingere, ut vel noviter orta heres, in principio debeat opprimi, ne malum latius serpat: vel veritas aliqua necessaria debeat declarari: ergo, si Christus non aliam infallibilem regulam reliquerit Ecclesie, et non satis prospexit: ergo non solis Conciliis, sed etiam Successoribus Petri, infallibilitatem attribui: nec enim post Concilia alii convenientius tribuitur, quam Successoribus illius, super quem Ecclesiastis suam Christus adiuvavit, & pro cuius indefectibilitate in fide rogavit.

ARTICULUS IX.

Solvuntur Objectiones.

329. O B. 1. Quando Christus Do-

minus dixit S. Petro: *Et*

super hanc petram adificabo Ecclesiam meam. Matth. 16. v. 18. per

petram non intellexit S. Petrum: sed vel ipsum; quia Christus solus est fundatum Ecclesie, ut dicitur 1. Cor. 3. v. 11. vel certe intellexit omnes Apostolos, quorum nomine Petrus tunc loquebatur: cumque Apostoli tunc representarent Ecclesiam, illa verba spectant, non ad solum Petrum, sed ad totam Ecclesiam. Resp. neg. ant. licet enim forte in aliquo sensu, adhuc magis allegorico, vel tropologico, explicari illa verba possint de confessione fidei, ut aliqui SS. Patres quandoque explicant primaria intentio Christi erat designare S. Petrum personaliter.

Quamvis enim in lingua Latina differant inter se generis *peta*, & *Petrus*, non differunt in Syriaca lingua, qua Christus uis est; nam vocabulum *cephas* significat petram: adeoque verborum Christi sensus quasi est: *Tu es petra, seu cephas, & super hanc petram, seu cepham, adificabo Ecclesiam meam:* & Latinè potiusverba Syriaca verti: *Tu Simon es petra, & super hanc petram &c.* voluit autem Latinus interpres potius uti vocabulo, terminacionem mafulinam habente; quia S. Petrus erat ejusdem generis. Certe particula *hanc* denotat clarę, Christum loqui, de illo, quem petram appellavit; alias nullam effet connexio.

Sed neque Christus omnes Apostolos allocutus est; non enim dixit: *Ego dico vobis:* sed: *Ego dico tibi:* nec Petrus propriè loquendo tunc omnium nomine locutus est, quasi ipsi hoc ei mandassent; cum Patres communiter sentiant, Apostolos non habuisse eandem revelationem cum Petro: sed tantum, tacentibus reliquis, solus Petrus locutus est id, quod alii loqui debuissent. Multò minus potest intelligi illud dictum ad Ecclesiam directum; alias sensus est: *Et super hanc Ecclesiam edificabo Ecclesiam meam:* quod estriduleum. Adde, ut recte obseruat Maldonatus inc. 16. Matth. & hunc versum, quod absurdum sit, dice-

re, Christum toties mutatis personam, quin id indicaret: & idem obscurissime locutum fuisset cum statim subdat: *Et tibi dabo claves regni celorum:* ubi utique Petrum, & non Ecclesiam alloquitur, elque prærogativam aliquam conferendam promittit.

361. Nec dicas, Christum solum esse fundamentum; nam quando *1. Cor. 3. v. 11.* dicit S. Paulus: *Fundamentum enim aliud nemo posset ponere prater id, quod possum est, quod est Christus Iesus;* intelligitur de fundamento omnium primo, quod simul est lapis angularis: non autem de fundamento secundo; cùm idem S. Paulus ad Ephes. 2. v. 20. dicat: *Eritis cives, & domini DEI, superadiscatis super fundatum Apostolorum, & Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Iesu,* & in Apoc. 21. v. 14. dicatur *murus civitatis coelestis habens fundamenta duodecim, & in ipsis duodecim nominis duodecim Apostolorum Agni.* Si autem omnes Apostoli possint dici fundamentum, multò magis tale potest dici S. Petrus: nec est absurdum, in sensu morali plura fundamenta admittere.

352. Accedit, Sanctos Patres, & Concilia, que citavimus *a. n. 327. & seq.* communissime explicare dictum Christi Domini ad S. Petrum in nostro sensu. Solus fortè S. Augustinus *tr. 124. in Joann.* apparet oppositus est, intelligens per petram Christum: sed Cornelius à lapide ait, Sanctum Augustinum non suelle peritum Hebraicæ, aut Syriacæ lingue, & hinc pascere Petrum à petra dictum, quasi *Petrium;* cùm tamen constet vocem *cephas* significare Petrum, & petram. Addo, S. Augustinus ibi tantum velle, Christum esse principalem petram, seu fundamentum prius: non autem negare, S. Petrum esse fundamentum secundum; alias tibiclare contradiceret; nam *serm. 1. de carbedra S. Petri* (qui est 15. *sus de Sanctis,* seu 74. *tus in appendice*) sic scribit: *Dicente Domino: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Petrum itaque fundatum Ecclesia Dominus nominavit, & dignum fundamentum hoc Ecclesia colit, super quod Ecclesiastici officii altitudine consurgit.... quia dignum est, ut fundatum hoc in Ecclesia honoretur, per quod ad eum conseruitur. & quia forte aliquis dicet, hunc sermonem non esse certò S. Augustini (quamvis Ecclesia ex eo lectionem despiciunt in Breviario ad festum cathedrae S. Petri), quod meritò ei conciliari magnam auctoritatem idem Sanctus *serm. 2. de cathedra S. Petri* qui est decimus sextus de Sanctis, & negari non potest esse S. Augustini) verba Christi: *Tu es Petrus &c.* explicat sicut nos, & inter alia de S. Petro ait: *Recte consortum meretur nominis, qui confortum meretur & operis;* in eadem domo enim Petrus fundatum ponit: *Petrus plantat.*

Quod spectat ad eos, qui per petram intelligent confessionem fidei, & verba Domini explicant, quasi voluerint dicere

Christus: *Super hanc fidem edificabo Ecclesiam meam:* ita facile cum nostra sententia conciliantur; nam recte observat Cornelius, *hanc fidem non sum in abstracto, sed in concreto, prout felicit erat in Petro:* atque adeò juxta hos auctores Petrus propter fidem, seu Petrus ut fidelis, est fundatum, & petra Ecclesia: id quod etiam docet Maldonatus, qui recte addit, sic saepe dici, in fide unius hominis fundatum esse rempublicam.

362. Ob. 2. Christus *Matth. 18. v. 17.* dixit omnibus, adeoque etiam Petro, illa verba: *Si non audierit eos, dic Ecclesie;* ergo etiam ipse Pontifex debet cauas graves deferre ad iudicium Ecclesie, nec ipse est ultimus infallibilis iudex. Confirm. *Ioan. 21. v. 17.* Christus Petro tantum dixit: *Pasc oves meas;* non vero: *Pasc omnes oves meas;* ergo non est universalis omnium pastor. Ref. 1. Cùm ibi non agatur de gravissimis cauis, sed de erroribus etiam particularium, non potest ibi per Ecclesiam intelligi Ecclesia universalis, vel Concilium generale.

Ratio huius est; quia alias ab omni Papæ iudicio, particularē quamlibet personam concernente, posset appellari ad Concilium, etiam a quibusunque privatis personis: inò vel nunquam, vel vix unquam posset ipse Papa definitivè iudicare, sed debet omnia ad Concilium referre: quod nec quis parochus debet in omni causa facere. Unde, ut dictum *n. 334.* ibi per Ecclesiam & SS. Patribus intelligitur etiam Ecclesia particularis, vel Praelatus ipsius. Et hinc etiam, qui contumaciter non audit Ecclesia particularē, vel Episcopum, post inflictam excommunicationem vitandus est, tanquam ethnicus, & publicanus: quos nempe Iudei vitabant, et excommunicavabant.

Ex quo quidem, tanquam ex argumento a minori ad maius, rite inferuntur, magis vitandum esse eum, qui non audierit Ecclesiam universalem: sed non inferunt, ibi per Ecclesiam necessariò intelligendam esse Ecclesiam universalem: quin inò, si per Ecclesiam intelligi potest Episcopus particularis, quanto magis Summus Pontifex? In forma neg. ant. quatenus dicit, etiam Petrum, seu Summum Pontificem, illud dictum Christi, concerner. Ad confirm. retorq. argum. Christus de se ipso dicit *Joan. 10. v. 14.* *Cognosco mens:* id est, oves: ergo non cognoscit omnes, in forma neg. cons. Audi S. Bernardum *l. 2. de confederatione c. 8.* *Pasc oves meas.* *Quas?* illius, vel illius populos civitatis, vel regionis, aut certi regni? Oves mens inquit. *Cui non placet, non designasse alias, sed assignasse omnes?* Nihil excipitur, ubi distinguuntur.

364. Ob. 3. SS. Patres contradicunt nostræ assertioni: ergo: ant. prob. sic S. Hieronymus *l. 1. contra Jovian. c. 14.* ait, tæque super omnes Apostolos, Ecclesiam solidatam esse, omnésque accepisse claves re-

gni celorum. Idem *epistol. 85. ad Evagrium.* ait, Episcopum, live Romæ, five alibi fuerit, ejusdem esse meriti, & ejusdem sacerdotij. S. Augustinus *l. 1. de bapt. contra Donatistas. c. 18.* ait, questionem illam, de valore baptismi hereticorum, suis controversam, usque ad Concilium generale: & tamen S. Stephanus Papam tam definiebat. S. Ambrosius *l. 3. de sacram. c. 1.* ait, se cuperet quidem in omnibus sequi Ecclesiam Romanam: tamen aliqua alibi rectius servari, & a se etiam recte custodiari.

Ipsé Gelasius Papa Romanus *epist. 4.* seu *communiorio ad Faustum. apud Binium tom. 2. Concil. mibi fol. 236.* videtur dicere, quod Papa debeat, suas definitiones facere *juxta formam synodicam;* nam hac ratione videtur defendere recte factus: ergo ad infallibilitatem carum definitionum requiritur synodus. Patres etiam Concilii Africani in epistola sua ad Calestinum *Papam.* ajunt: *Nisi forte quisquam est, qui credat, uni cuiilibet posse DEUM nostrum exanimis inspirare justitiam, & immunitabilibus congregatis in Concilium sacerdotibus denegare:* quibus verbis sati insinuant, DEUM magis affistere Concilio, etiam provinciali, quam uni tantum Pontifici Romanῳ: quem propterea rogant, ne appellantes, a suo Concilio ad Apofolicanum sedem, deinceps admittat: ergo multò magis sententia, DEUM magis affistere Concilio generali, quam foli Romano Pontifici.

365. Ref. neg. antec. ad prob. explico Patres. S. Hieronymus priore loco tantum vult, Apostolos in Apostolatu, & potestate ordinis, suis æquales: non vero in potestate iurisdictionis; & hinc ibi addit: *Tamen propterea inter duodecim unus eligitur, ut capite constituto, schismatis tollatur occasio.*

Altero autem loco idem S. Hieronymus iterum tantum vult, dari inter omnes Episcopos, unicuique sint, æquabilitatem quod potest testem ordinis: non vero quod potest Ecclesia una ab alia. Gelasius per verbajuxta formam synodicam aliud non intelligit, quam juxta statuta Conciliorum: nec dicit, id necessarium fuisse, sed tantum factum fuisse: & arguit contra inferiore Episcopos, qui volebant absolvare eum (nempe Acatium) quem Apostolica Sedes damnaverat: de cetero ibi primatum Sedis Apostolice fortissime tuerit. Ad Concilium Africatum respondeo, ibi agi de quaestione, id, neque omnia in ea epistola sunt infallibiliter tenenda; nam licet illud Concilium, ut sumitur ex C. de libellis diff. 20. sit à Leone IV. confirmatum, tamen confirmatio se tantum extenuit ad canones: non autem ad epistolam, ut obseruat Bellarminus *tom. 1. controv. 3. de Romano Pontifice l. 4. c. 7.*

366. Dices 1. Saltem S. Cyprianus *l. de unitate Ecclesie.* docet, Christum post resurrectionem deditis Apostolis parem posse. 2. *ad S. Cyprianum epistolam.* que